

ਵੀ.ਕੇ. ਝਾਂਜੀ, ਜੇ.

ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ,-- ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਅਨੀਤਾ ਰਾਣੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1990 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 2913 .

15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1991

ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, (V of 1861)-S. 42- ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਘਾਤਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸ. 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ-- ਰੱਖਿਆ, ਐਸ. 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ .

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਆਮ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਸ਼ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।

(ਪਾਰਾ 9 ਅਤੇ 10)

ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਐਸ. ਕੋਰੇ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀ 9 ਜੂਨ, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 115 ਸੀਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ । 1990, ਮੁਦਈਆਂ/ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ।

ਦਾਅਵਾ: ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ।

ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 9 ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ।

ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ: ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ।

ਜੇਸੀ ਨਾਗਪਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਕੀਲ ।

ਪੂਰਨ ਚੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ।

ਰਾਜੀਵ ਰਾਣਾ, AAG ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

Baljit Singh and others v. Anita Rani (Smt.) and others
(V. K. Jhanji, J.)

ਵੀਕੇ ਝਾਂਜੀ।

(1) ਇਹ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਿਨੈਕਾਰ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 9 ਜੂਨ, 1990 ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਸਬੋਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 2 ਮਈ 1983 ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਕਰਫਿਊ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਦੇ ਚੌਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਮੰਦਰ ਦੀ ਛੱਤ ਤੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੌਬਾਰੇ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 2, 4, 6 ਤੋਂ 10 ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਥਿਤ ਕਤਲ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਵਜੋਂ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ।

(3) ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ **ਫਾਰਮਾ ਪਾਉਪੇਰੀਸ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।** ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੇ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ XXXII ਨਿਯਮ 2 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਘਾਤਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ, FAO ਨੰਬਰ 455 ਆਫ 1986 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਰ.ਐਨ. ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। -ਟੀ. 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। 1987 ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰੇ।

(4) ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। 12.104 ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਮੁਲਤਵੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 1-ਏ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 1-ਏ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਡੈਟਸ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 9 ਨੇ ਐਨਵੀ ਵੂ-ਇਟੇਨ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - ਬੇਲੋੜੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(5) 9 ਜੂਨ, 1990 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 9 ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕੈਸਲ (1) ਵਿੱਚ ਮਟੀਆਸਰਕਰਵਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਬਨਾਮ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

(7) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ) 123 ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦਾ <the/ਫਰਜ਼!

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੰਕਾ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।"

(1) ਏਆਈਆਰ 1955 ਸੈਸ਼ਰ 123,

~

Baljit Singh and others v. Anita Rani (Smt.) and others
(V. K. Jhanji, J.)

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ-

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣਾ, ਅਤੇ ਸੰਮਨ, ਵਾਰੰਟ, ਖੋਜ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਮ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਮ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ। ਕਾਰਵਾਈ।"

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਹਨ: -

ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ
ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਮ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ
ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।

(10) ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਆਮ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਰਾਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। **ਮਾਨਸਰੋਵਰ ਏਜੰਸੀ ਦਾ** ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

(11) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 9 ਦੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੁਲਾਈ, 1984 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ।

(12) ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 9 ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ।

(13) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। 2,000

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਐਚਐਸ ਰਾਏ ਅਤੇ ਏਪੀ ਚੌਧਰੀ, ਜੇ ਜੇ.

ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਲਤੀ. 1989 ਦੀ 237 -ਐੱਮ .

22 ਅਗਸਤ, 1990

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 (1974 ਦਾ II)- ਐੱਸ. 216 ਅਤੇ 482— ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1954— ਐੱਸ. 16(ਏ), 16(1) ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ—ਵਾਰੰਟ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ- ਐੱਸ. 15(ਐੱਲ)(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ— ਰਾਏ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਆਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੀਸੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਚਾਰਜ ਸਬੂਤ ਲਈ ਕੇਸ ਵਿਕਸ ਕਰਕੇ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਦੋਸ਼ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ - S. 16 (ਏ) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੱਕ—ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਪ੍ਰੋਸੀਜਰਲ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਚਾਰਜ ਬਣਾ ਕੇ ਕੋਈ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵੈ-ਸਿੱਧ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲੋਂ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਘੱਟ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ